

Manel Jauriol

butlletí

del Centre Parroquial
de St. Joan d'Horta

Any VI
Núm. 27
Desembre
1990

**Bon
Nadal!**

Feliu i Codina, 7 i 9
08031 Barcelona
Telèfon (93) 427 73 27

Resultats irregulars

Si per a les dotze hores de l'esport dièiem que "aquest any, sí"; per a la Festa Major tornem a dir: "Aquest any, gairebé!"

Epl! Parlem del torneig esportiu inter-entitats, no pas de la loteria de Nadal!

El que expliquem o ens venim a referir, és que, com és "costum", hem tornat a quedar classificats segons, a 1 miserable punt dels primers.

Aquest any la competició ha durat més dies que altres anys, i ha estat molt renyida. Hi han participat més entitats que les altres vegades.

Nosaltres hem quedat primers en: Billar, Parxis i Tennis de Taula.

Aquest any hem participat més de cinquanta socis i activistes.

Tot esperant l'autocar que ens dugui a les competicions, ens acomiadem de vosaltres, i a veure si l'any que ve, sí!

Pere Solé i Serra

En aquest número:

Breu història de la fundació de l'Acadèmia de Sant Lluís
Gonçaga, per Joan Martínez / 52.

El diaca Josep Urdeix i Dordal / 59.

esbart: *Ballades i visites* / 53.

esports: *Resultats irregulars*, per Pere Solé i Serra / 50.

estil cristià: *El Déu amic*, per Mn. Xavier Roselló / 51.

excursionisme: *Papiol, Abrera, Montserrat / Queralt, Lluçà, Munts / St. Quintí, St. Sadurní, St. Sebastià* / 54.

fotografia: *Concursos i celebracions* / 57.

Les "Estires", per Dora Serra / 64.

manualitats: *Parlem del desembre* / 57.

records d'altres temps: *La "meva" riera — la que jo he conegut*, per Pere Solé / 61.

Sopar de germanor / 51.

teatre: *Un drama social* / 58.

estil cristià
per Mn. Xavier Rosello

El Déu amic

Jesús, en arribar al terme de la seva missió d'enviat del Pare, assegut a taula amb els seus deixebles (aquells i els que havien de venir), en acomiadar-se de tots, digué, entre altres coses: "A vosaltres us dic amics, perquè us he fet saber totes les coses que el Pare m'ha dit". En aquest comunicar tot el que és íntim a l'altre, en aquest fer participar a l'altre la pròpia vida, en aquesta donació de cor a l'altre és on rau la perfecta amistat. No pot haver-hi amics on no hi ha comunicació; sense comunicació no hi ha comunió ni comunitat.

Els grans esdeveniments que celebrem en aquest temps d'Advent-Nadal-Reis són les grans manifestacions de la sincera voluntat de Déu d'establir llaços d'amistat amb la humanitat. El nostre Déu no és un Déu llunyà, perdut entre les boires del misteri. Déu en el seu Fill fet home se'ns mostra amic de cada home, comunicant-nos el seu pensament salvador i la seva

voluntat santificadora, fins a la total donació de si mateix. És la llum del món i de cada home que vol entrar en relació cordial amb Ell, que vol ser amic seu.

D'aquí l'autèntica amistat cristiana, que és un reflex de l'amistat divina, tal com l'amor humà n'és del diví. Ser amic de tots, doncs, ha de ser un ideal per a tot cristià, fent un vertader esforç d'aproximació als altres, venent prejudicis, salvant la barrera dels temperaments i de la desconeixença. Cal evitar el tancar-se en el petit cercle dels amics "de tota la vida", per establir lligams d'amistat i de relació cordial amb tots aquells amb els quals convivim. Pobres de nosaltres, si Jesús hagués tingut prejudicis! Ni Zaqueu, ni la Magdalena, ni Pere no haurien trobat el camí de la seva salvació.

El nostre Centre Parroquial, doncs, ha de ser més que una "societat" de persones desconegudes o anònimes que paguen una cuota, una "comunitat d'amics" que va eixamplant cada vegada més el seu cercle d'influència i el nombre dels qui hi participen.

Una palpable atmosfera d'amistat viscuda i conviscuda seria la millor ambientació per a celebrar unes festes de Nadal que duresin tot l'any.

Es el que tot cor us desitja el vostre

Consiliari.

Dissabte 22 desembre 1990, 9.30 del vespre

Sopar de Germanor

Preu del tiquet: 500 ptes.

RESERVES, AL BAR

(Per tal de donar al sopar un caire de convivència, caldria que tothom portés les postres per poder-les compartir: neules, torrons, fruits secs... Gràcies.)

Breu història de la fundació de l'Acadèmia de Sant Lluís Gonçaga

(Els Lluïsos, avui Centre Parroquial) en el seu 125è aniversari

L'any 1866 s'inaugurà a Sant Joan d'Horta l'entitat "Acadèmia de San Luis Gonçaga", sota el patronatge de la Immaculada Concepció.

El nom d'Acadèmia li fou posat perquè, a més a més de ser una entitat recreativa, també s'hi impartiren classes escolars a la mainada, fossin o no fossin fills de socis. Mn. Josep Bundó, que fou posteriorment rector de Sant Antoni, fou un dels professors que hi ensenyà les primeres lletres.

Gestació del naixement dels Lluïsos. Amb el segle XIX Barcelona, ciutat industrial i comercial, entrava en una època d'efervescència i apareixien les primeres societats catòliques com una perllongació de l'acció eclesial en el camp social, moral, artístic, cultural i esportiu.

En aquesta vall dominava bastant la pagesia, l'agricultura. Recordem el gran nombre de cases de pagès i de masies escampades pel seu municipi. També hi havia paletes amb molt de renom per l'escrupolositat en el seu fer. Fàbriques de pellis; curtidors i pellaires se'ls anomenava. Bugaderes que rentaven la roba dels senyors de Barcelona, i altres oficis com boter, etc.

En aquest ambient i amb una població molt reduïda, només hi havia al poble una entitat recreativa: l'Ateneo Obrero Hortense, de caire no

confessional.

Un bon nombre d'homes (no en detallo els noms per no olidar-ne cap), en sortir, els diumenges i festes de guardar, de complir el precepte d'oïr Missa, abans d'anar-se'n cap a casa es trobaven i es quedaven parlant de les seves coses, fets i feina, del temps, del bestiar, de la terra i de molts altres temes. A la tarda, quan sortien, es tornaven a reunir-se al temple, assistint al que se'n deia "la funció de la tarda", que es composava del rès del Sant Rosari, de la Visita al Santíssim i, segons l'època, es cantava el Trisagi, es feia un Novenari, o bé el mes de Maria, el del Sagrat Cor, el del Roser o el de les Animes.

Una vegada acabada la funció, en sortir de l'església, es reunien a casa d'un o altre a jugar a cartes, per passar l'estona esperant l'hora d'anar a sopar. El lloc més freqüent de reunió era "Can Titus".

Durant aquelles reunions de distraccions i de conversa, els vingué la idea de fundar una societat, que només estigués oberta els dies festius, per a desenvolupar-hi altres activitats recreatives per als socis i les seves famílies, amb projectes de posar-hi un cafè, un teatre per a fer-hi comèdia, etc., etc.

[He de dir que el teatre, en aquells temps i fins després d'acabada la guerra, el 1939, es feia sense dones ni

noies. A l'escenari apareixien homes sols. Avui això sorprèn i fa riure. Malgrat això, els Lluïsos arribà a tenir un elenc d'actors de molta talla.]

Els entusiastes s'anaren basquejant per a dur a terme la idea, i amb moltes dificultats i ajudes pogueren fer factible la seva il·lusió. Es comprà el terreny, hi aixecaren l'edifici i veieren coronada amb l'èxit la realització de la seva iniciativa, podent disfrutar amb llurs famílies, per sempre més, del que uns homes de Fe s'havien proposat.

Així anaren passant els anys i la incorporació de socis fou més massiva i anà pujant el planter amb el mateix pensar i tarannà d'aquells Sants Varons, de posar els Lluïsos al servei del poble d'Horta com un allargament de la Parròquia, sota el patronatge de Sant Lluís, patró de la joventut, que, per cert, dominava en moltes activitats.

No cal dir que el dia del Sant era una festa molt grossa, a la qual no podia faltar ningú.

Ja han passat molts anys i el món ha canviat molt, i amb ell, els Lluïsos d'Horta i el seu esperit principal. Però l'obra persisteix i això és el que volem que es recordi i que torni a aquesta casa: aquella espiritualitat per a la qual fou creada.

L'any 1991 complirà 125 anys de vida. El Centre està en puixança. Té moltes i bones activitats, on molta gent s'hi sent bé. Té persones actives que l'empenyen, però ens falta retrobar aquell esperit religiós prou adient a la nostra època, on cada soci sigui apòstol amb Fe ferma per al germà necessitat.

Val la pena que ho recordem tots els que formem part d'aquests Lluïsos que tan de renom tingueren aquí i fora d'aquí, amb aquelles grans obres teatrals que s'hi representaven, sobressortint, sobre totes, "La Passió" i "Els Pastoretts". Celebrar 125 anys d'una obra com la del Centre no és gaire corrent, i sentim

una mica de nostàlgia que volem que ens empenyi a més activitat. La Junta s'ha proposat que, amb motiu d'aquesta efemèride, durant tot l'any se celebrin actes a gust de tots els socis. Ajudem-la tant com puguem, a fi que la commemoració tingui tal relleu, que faci que els joves, els homes del demà, en tinguin un record

esperonador per a noves gestes.

El que subscriu aquest article n'ha estat un servidor fidel com tants d'altres, avui ja molt grans. Un servidor fidel que no perd l'esperança que els Lluïsos, en alguns aspectes, siguin aquells Lluïsos d'abans.

Joan Martínez, Soci Núm. 4

esbart

Ballades i visites

Com cada any hem començat un nou curs amb molta activitat. Actualment tenim uns 120 dansaires, repartits, com tots sabem, en diferents grups.

El dia 22 de setembre, que era dissabte, a les 10 del vespre, el Cos de Dansa actuà al Parc de l'Escorçador, a l'Eixample.

El diumenge 23, al Centre, va actuar el grup Ahejo de Montehermoso (Cáceres). Van fer una ballada molt lluïda, amb un vestuari molt bonic i vistós. També van ballar els grups nostres, i, després, tot junts, vam anar a dinar convidats pel nostre Esbart. Com és sabut, el Cos de Dansa havia anat a Montehermoso, població de la província extremeña de Cáceres, el mes d'agost, tal com déiem al Butlletí núm. 26, de setembre de 1990, i ara el grup de Montehermoso ens ha tornat la visita. Van ser uns dies de convivència i germanor molt agradables.

Els dansaires i els acompanyants del grup extremeño van visitar la Ciutat Comtal, i, com que era per la Mercè, van trobar que Barcelona era una festa (major).

El diumenge 21 d'octubre al matí el Grup Infantil i el Juvenil van fer una actuació al Casal d'Avis del Carmel.

El Cos de Dansa, el diumenge 11 de novembre, va actuar al Mas Guinardó, juntament amb d'altres grups del districte, amb motiu de les

Festes de Tardor que organitza l'Ajuntament.

El divendres dia 30 de novembre, els Grup Juvenil i el Cos de Dansa aniran a Eibar, també com a intercanvi, i el grup d'allà vindrà el mes de maig de 1991. Aquests intercanvis són molt importants per als grups. Són portadors de les danses de cada regió, signe de la cultura dels pobles.

El 16 de desembre, diumenge, com ja és costum, farem la ballada de Nadal. Com cada any, hi haurà una representació del pessebre portada a terme pels dansaires, qui, any rera any, són portadors del missatge de Pau i amor d'aquestes festivitats.

Els i nosaltres us desitgem que passeu unes bones Festes Nadalenques 1990 i que tingueu una bona entrada d'Any 1991.

L'Esbart Folkloric

Papiol, Abrera, Montserrat

Dia 6 d'octubre. Sortim a les vuit. Potser massa aviat, si es té en compte el programa que tenim per al matí. Com sempre, cares noves a l'autocar. No és cap secret que les nostres excursions van qualitant.

La primera parada, al **Papiol**. Se'n diu que els qui vulguin poden quedar-se a esmorzar al poble, que l'autocar continuarà fins on pugui, per a començar una caminada bastant llarga fins a les "Escletxes". No es vol quedar ningú i tothom continua viatge.

No hi ha tal caminada. Les "Escletxes" són a prop, però el camí és difícil i molts poquets arribem a pujar al turonet que domina el fenomen geològic, produït, segons diuen, per algun terratrèmol de Déu sap quan. Tornem al Papiol. Temps lliure per esmorzar i per visitar aquesta petita i simpàtica població, el màxim atractiu de la qual consisteix en l'alterós castell, molt ben conservat, amb bona estampa des de fora. Però el castell està habitat a temporades i no es pot visitar.

Segona parada a **Martorell**. Han fallat unes visites de caire cultural que s'havien projectat, i passem una interessant estona al Pont del Diable i els seus voltants, curiosament ajardinats. Moltes fotos, i cap a l'autocar falta gent.

Ja som a **Abrera**, població que es va formar al llarg de l'antic camí ral de Barcelona a Lleida. Hi ha una anècdota de la guerra del francès: Es diu que quan els francesos es retiraven, derrotats en la batalla del Bruc, la gent d'Abrera cremà el pont de fusta que travessava el torrent gran a la sortida del poble, i el substituï per una palanca de canyes i sorra que no resistí el pes dels gavatxos, i aquests caigueren al torrent. Posteriorment s'hi construí un pont de pedra que anomenaren "dels francesos".

Visitarem l'església romànica dedicada a Sant Pere a l'entorn del 1110, gràcies a una deixa del baró de Castellvell. El més antic és la capçalera formada per tres absis en forma de

creu; durant el mateix segle XII es reformaren les parets, s'allargà la nau i s'aixecà el campanar. Restaurada el 1960 per la diputació de Barcelona. El dinar als "Tres Porrons", bé, molt bé. Una bona estona de xerrameca de sobretaula, i altra vegada a l'autocar, a la recerca de l'objectiu primordial de la sortida: **Montserrat**.

Hi arribem molt a prop de les cinc. A les sis ens afegim a la romeria de la nostra parròquia, fent l'entrada solemne una vegada rebuts per la Comunitat Benedictina a la plaça del temple. Assistim al Sant Rosari, a les Vespres i a la Salve cantada pels monjos i escolans, i sortim a tota pressa per l'etapa de tornada.

Es ja de nit i trobem retencions a l'autopista i a la Meridiana, però arribem a Horta amb el temps just de poder sentir els petards anunciadors dels gols del Barça.

Fins a la pròxima.

P.S.S.

Queralt, Lluçà, Munts

El dissabte 27 d'octubre de 1990, a les 8 del matí, sortim puntuals del carrer Campoamor, davant de l'Església, en un dia bastant bo, després de les abundants pluges de la setmana.

La primera parada va ser per esmorzar i després continuar viatge cap a Berga, per pujar seguidament al Santuari de la Mare de Déu de **Queralt**, situat al nord de la comarca del Berguedà, de 1.263 m d'alçària sobre el mar. Durant la pujada al Santuari feia un dia esplèndid de sol i claretat, però tan bon punt

arribats al cim, va començar a pujar la boira que ens va privar de la visió tan esplèndida que es pot admirar de la ciutat de Berga, situada verticalment a sota.

L'actual Santuari de Queralt, després de moltes contrarietats, va poder ésser inaugurat solemnement el dia 21 d'octubre de 1741. La Mare de Déu de Queralt és de les que diem "Marededéus trobades", per haver estat trobada per un pastor de Vilaformiu, segons la llegenda. La imatge és una talla de fusta policromada d'uns 53 cm d'altura.

Acabada la visita a Queralt, tornem a pujar a l'autocar, dirigint-nos cap a Gironella, per entrar cap a la comarca d'Osona en direcció a Prats de Lluçanès, sense fer-hi parada per la falta de temps per arribar a l'hora de dinar.

Fem parada a Lluçà per visitar l'església romànica de Santa Maria de **Lluçà**, consagrada pel bisbe de Vic Idelquer el 22 de maig de l'any 905. Aquest santuari marian és sens dubte el més notable edifici arqueològic i històric del Lluçanès. Els senyors de Lluçà van fundar l'any 1160 un Priorat o Monestir a la dita església de Santa Maria. L'església té un petit claustre romànic que guarda una harmonia i unitat que pocs altres claustres presenten. Té forma irregular, és un paral·lelogram, amb 18 arcs sostinguts per 22 columnes. Els capitells tenen una ornamentació vegetal i de bestiar. El claustre és la peça més pura i sencera de la totalitat del conjunt romànic.

A l'esquerra del monestir hi ha un petit cementiri on s'enterran els parroquians senzills. Els benefactors insignes són enterrats dintre de l'església o en el claustre, els sepulcres dels quals varem veure.

Un dels grans atractius de la visita de Lluçà són les famoses pintures al fresc dels segles XIII i XIV, guardades a la casa rectoral. Són un dels millors conjunts de pintura catalana que marquen l'època de la transició de la pintura romànica al fresc a la pintura gòtica sobre taula. En fi, aquesta visita és la joia de l'excursió.

Continuem viatge cap al Santuari dels **Munts**, dins del municipi de Sant Agustí de Lluçanès, on ens esperava un bon dinar, finalitzat amb cava i cafè i copa.

Sortint de dinar, varem visitar la Mare de Déu dels Munts en el seu Santuari, fent després una passejada per l'exterior on es pot contemplar, des d'aquella altura de 1.059 m, la vista de la Plana de Vic per un costat i, per l'altre, el pre-Pirineu i el Pirineu.

A les 5 toacades empenem la tornada, però amb una última parada a Perafita, per comprar-hi les tradicionals coques i ametllats tan anomenats d'aquella localitat.

Cap a les 8 del vespre fem l'arribada al nostre destí, després d'un dia molt ple de contingut, i a esperar la propera sortida, que serà a Sant Quinti de Mediona.

Un Assidu

St. Quintí, St. Sadurní, St. Sebastià

(Sortida núm. 34.
Ara hem decidit numerar-les)

Amb bastanta puntualitat, hem partit d'Horta per dirigir-nos, després de sortejar com hem pogut l'intricat laberint que representa la sortida de Barcelona, cap a la comarca de l'Alt Penedès.

Després de la parada obligatòria a l'Ordal per esmorzar, el nostre objectiu ha estat el petit poble d'**Avinyonet del Penedès**, on hem efectuat una visita a l'església, dedicada a **St. Sebastià dels Gorgs** (*), d'estil romànic en fase de reconstrucció, i, seguidament, cap a **St. Sadurní d'Anoia**, per visitar-hi unes renomades caves. Durant el recorregut, hem pogut gaudir d'unes magnífiques panoràmiques de la comarca, amb extenses plantacions de vinyes especialment compostes de les varietats Xarel·lo, Macabeu i Parellada, que són les espècies més adients per a l'elaboració dels vins escumosos de la comarca, amb el teló de fons de les muntanyes de Montserrat.

Finalment hem assolit el nostre objectiu en arribar al poble de **St. Quintí de Mediona**, amb certa dificultat per travessar-lo l'autocar, per contemplar els 23 dolls d'aigua que brollen per la font i la cova, que també visitem. (Segons ens explica el guia, el cabal d'aigua que hi circula i després surt pel llarg brollador, és d'uns 80 litres per segon.)

La formació d'aquesta gruta, com de tantes, és el resultat de la circulació mil·lenària d'aigües subterrànies, que formen els passadissos i els dogotalls que es converteixen en estalactites i que la imaginació popular converteix en composicions fantàstiques (segons el color del cristall de qui s'ho mira).

El dinar, segons ens varen anunciar, era un pupurri de nacionalitats: amanida catalana, macarrons a la italiana, graellada a la belga, etc..., amb "aju-aceite".

De tornada, ens projectaren, al mateix autocar, el video del viatge, enregistrat per un dels participants a l'excursió.

En PAU

(*) **Sant Sebastià dels Gorgs** havia estat un monestir benedictí, fundat el segle XI.

Hem adquirit documentació que guarden a l'església actual. A *Margarit* ha fet un estudi a fons sobre Sant Sebastià dels Gorgs: "Origen del topònim *Els Gorgs*" i "Com i perquè d'un monestir".

Després d'una lectura a fons, ens atrevim a resumir:

1. El topònim de "Gorgs" fou implantat pels repobladors del Penedès a finals del segle IX, començaments del X, vinguts de les proximitats de Barberà del Vallès.

2. Com i perquè d'un monestir. L'any 991 un tal levita Sunifred, fill d'Olerdola, deixa els seus béns al monestir de Sant Cugat: les terres pròximes a la capella de Santa Margarida, de St. Joan Salern i la capella de St. Sebastià.

La primera cita documentada de l'església de St. Sebastià és de l'any 1024 que cal atribuir al "vicari" de Rubí. Ens parla de les "parets" —l'actual cementiri— on s'hi realitzen obres importants per a les quals el dit "vicari" deixa: una parell de bous, una somera, un cabàs i una aixada.

La vida monàstica de St. Sebastià dels Gorgs s'inicia amb la presència de monjos de St. Cugat del Vallès, a qui caldrà atribuir la primera fundació del monestir.

Un document de 1030 fa referència al Monestir i ens fa saber el safareig organitzat pels poderosos d'aquell temps. Seguim llegint:

Ermengarda, mare de Mir Geribert príncep d'Olerdola, muller de Geribert de Subirats i filla del comte Borrell II, va fer un testament molt complicat. Volia que: "s'afegixin a St. Sebastià quatre monjos i aquests i els clergues ja existents diguin misses amb mailines i vespres totes els dies, mentre existeixi St. Sebastià, per la meua ànima". El seu desig era de ser enterrada a St. Cugat del Vallès i que les seves possessions d'Eramprunyà passessin a mans dels monjos de St. Cugat, que ja eren amos de St. Pere de Castelldefels, la Roca del Vallès i St. Llorenç del Munt.

A finals de 1033 morí Ermengarda, que patí una greu malaltia i en aquesta malaltia determinà de fer unes correccions al seu testament. El seu fill Mir, el Príncep, en pagà les conseqüències, ja que fou el començament del gran devastament del poder dels monjos benedictins de St. Cugat. El monestir del Penedès quedà en possessió de Mir Geribert, la Roca és propietat de Guiribert Gintard, constructor i protector de Sant Pau del Camp... Segueixen les particions i traspassos familiars, tan enredats, que posem punt final a les nostres divagacions, ja que comença a fumejar el nostre cap.

Roda-soques

fotografia

Concursos i celebracions

Celebrat el 28è Concurs Nacional de Fotografia, es donà el següent veredict::

Premi d'Honor: Vicente Peiró, de Logroño.

Primer premi: Gabriel Brau, de Cardedeu.

Segon premi: Carme Ballester, de Barcelona.

Tercer premi: Antonio Ruiz, de l'Hospitalet.

Classificació Social en el Nacional Primer premi: Jaume Caminal.

Segon premi: Jaume Puig.

Classificació social del curs 1989-90

Primer premi: Carme Ballester.

Segon premi: Jaume Caminal.

Tercer premi: Ernest Sitjà.

Comprovem que les nostres classificacions mensuals i globals no s'allunyen de les apreciacions del Jurat oficial. Segons els nostres càlculs, la Carme resultava primera (encertada), en Jaume, quart (ha pujat a segon) i l'Ernest, segon (ha baixat a tercer). L'enhorabona a tots plegats.

Continuant el tema de puntuacions, donem a continuació els resultats dels mesos d'octubre i novembre:

Octubre. Tema lliure:

1. Miquel Marco, 80 punts;
2. Angel Pérez, 79;
3. Gaspar Agulló, 77;
4. Carme Ballester, 77;
5. Jaume Puig, 74;
6. Jaume Caminal, 74;
7. Alba Ruiz, 71;

8. Dora Serra, 69;
9. Pere Grau, 69;
10. Joan Ramon Petit, 68.

Novembre. Tema: Escalles.

1. Niquel Marco, 79 punts;
2. Gaspar Agulló, 78;
3. Jaume Caminal, 78;
4. Angel Pérez, 76;
5. Montse Manzaneres, 76;
6. Dora Serra, 71;
7. Carme Ballester, 69;
8. Alba Ruiz, 69;
9. Bernat Torrecilla, 66;
10. Jaume Puig, 64.

Temes Curs 1990-1991:
Octubre, *lliure.* Novembre, *escalles.* Desembre, *lliure.* Gener, *alegria, joia.* Febrer, *lliure.* Març, *foto sense negatiu.* Abril, *lliure.* Maig, *retrat.* Juny, *lliure.*

Exposicions. Com que el Centre celebrarà el seu 125è aniversari, volem adherir-nos a les celebracions. Pensem fer una exposició fotogràfica cada mes. En principi exposarem treballs dels nostres socis. Obrirà l'any Dora Serra. Al seu degut temps, publicarem les dates. El mes de febrer, en Gaspar Agulló, i el mes de març, en Jaume Caminal.

En parlarem, novament, al pròxim Butlletí.

Recordem als nostres concertulists que la trobada mensual de gener, la canviarem al tercer dissabte per a coordinar amb l'excursió a Corbera, el pessebre vivent.

manualitats

Parlem del desembre

Hola! Estem treballant molt. I callem... a estones.

Avui deixem que parli el Costumari Català de Joan Amades. A veure què ens diu del mes de desembre...

Antigament, per aquest temps, i en especial per les envistes de Nadal, es mataba el porc. El calendari esculpit a la portalada del monestir de Ripoll representa aquest mes amb l'escena de la mataça del porc, la qual pel segle XII, en què fou esculpida la notable obra, devia fer-se molt d'altra manera, puix que, al costat d'una dona amb un ganivet, hom veu un home amb una destral en actitud de ferir la bèstia, i, almenys que nosaltres ho sapiguem, ac-

Representació del mes de desembre del calendari de pedra esculpit a la portalada romànica del monestir de Ripoll (segle XII).

tualment enlloc de casa nostra no es mata l'animal a des-
trallades.

En la representació del des-
embre, en els vells calendaris
i còmputos del temps, abunda
l'escena d'un àpat que tant
pot tractar de recordar la so-
lemnitat de l'àpat nadalenc,
com voler donar la idea de la
vida casolana al recer de la
llar i sota teulat per efecte del
fred, que no convida a trescar
per descobert.

La gent vella tenia aquest
mes pel més fred i pel més
fosc de l'any, moralment i ma-
terialment; d'ací que els ro-
mans procuressin no resoldre
cap afer d'importància ni ini-
ciar cap empresa delicada per
la recança de no saber-los re-
soldre amb la claredat precisa
per efecte de la fosca que
envaïa tot l'àmbit del desem-
bre. Solien representar-la per
un vell carregat amb un feix de
llenya i amb un tanal a la mà,
figuració que ha sobreviscut
en els menologies i representa-
ció dels mesos fins a temps
recents, confosa algunes
vegades amb el gener.

Hom té aquest mes com a
clau del fred i com el de fre-
dors més intensos i rigoroses,
compartides a vegades pel
gener. En el llunari de'en Gran-
nollachs, el desembre és re-
presentat per un bosquerol
com ascia llenya, i no creiem
que ho faci en un pla indus-
trial, sinó per procurar-se l'al-
liment de la llar, que tanta i
tanta en consum durant
aquests dos mesos.

La gent vella deia que el
desembre semblava cadarns
i refredats que duia dins d'un
sac; els escampava ací i allà
talment com si sembrés, i el
qui no estava prou amatent i
previngut, quan menys s'ho
esperava es trobava refredat.

teatre

Un drama social

Hem estrenat, els dies 1 i 2
d'aquest mes de desembre,
Tot esperant l'esquerrà. Una
obra social ambientada als
anys 30, en plena crisi econò-
mica nord-americana. El pù-
blic assistent ha estat de 170
persones.

El seu autor és Clifford
Odets. Va néixer a Filadèlfia
l'any 1906. Es un dels autors
més representatius del dra-
ma social nord-americà de la
dècada de 1930. Les seves
obres van ser representades
pel *Group Theater*, dirigit,
entre d'altres, per Lee Stras-
berg, i recollat per Eugene
O'Neill i Maxwell Anderson.
Els títols que és destaquen de
la seva obra són: *Tot esperant
l'esquerrà*, *Desperta i canta* i
Fins al dia de la meua mort. *El
gran ganivet* i *La provinciana*
van ser portades al cinema.
Clifford Odets va morir l'any
1963 a Hollywood.

En *Tot esperant l'esquerrà*
va col·locar personatges en-
tre el públic, fet que no s'havia
donat fins llavors. A més, va
ser qui va introduir el teatre de
Bertold Brecht als Estats
Units.

Marc Anton
Erenia Font

Crítica teatral

La comèdia *Tot esperant l'es-
querrà* és un drama originat per
les situacions d'opressió i injusti-
cia viscudes en el món laboral.
L'acció se situa als Estats Units.
Època: entre la primera i la segona
guerra mundial. Personatges:
components de la classe obrera

marginada.

Per a lluitar contra les injusti-
cies de patrons i capitalistes, els
obrers es volen unir i anar a la
vaga. Necessiten un líder que els
aglutini. Sovint el líder és comprat
pel poderós. L'home no té fe en
l'Home. La seva esperança és el
sindicalisme i el comunisme.

L'autor fa actuar els seus per-
sonatges amb violència i els fa
parlar amb un llenguatge dur i
barroer.

El nostres actors —un bon
planter de joves— s'han integrat
força bé en els respectius perso-
natges i, en general, els han sabut
interpretar correctament. Saben
mourre's amb desimboltura. La
dició —aquesta vegada—, forta
i clara. Una de les escenes més
reeixides ha estat la dels dos
enamorats que volen encoratjar-
se mútuament i acaben plorant.

Tenim un bon director.

Una opinió personal: Si el te-
atre és cultura, em sembla un re-
kurs literari poc noble el voler
dramatitzar a força de l'empobri-
ment i embrutiment del llenguat-
ge.

Em deureu dir que el teatre vol
retratar la realitat i si es parla així,
cal parlar-hi dalt de l'escenari.

Ès cert que la feina del literat és
retratar la realitat, però també és
cert que la seva obligació és enri-
quir l'espectador i no empobri-
lo.

El bon literat pot retratar la
crueltat de la vida amb la frase
perfecta, no amb el mot malsou-
nant.

Un-soci-que-hi-és-sempre

El diaca Josep Urdeix i Dordal

La satisfacció amb què fou rebuda per la comunitat la notícia del nomenament fet pel cardenal Jubany destinant-lo al servei de la catedral, fou agrejada en saber-se que el nou càrrec suposava deixar Horta després de nou anys de serveis com a diaca.

En la missa de comiat, el senyor Rector va comentar la notícia agre-dolça i el felicitat en nom de tots, confiant que el comiat només ho fos a mitges, ja que les arrels que té a Horta no podien permetre-li d'oblidar-nos. Mossèn Urdeix, per la seva banda, acabà el seu discurs agraïnt les mostres d'afecte i dient: Pregueu per mi perquè us he estimat. He

estat al vostre servei.

Volem recordar aquí algunes de les seves activitats, separant-les en dos apartats: "Litúrgia, parròquia i despatx parroquial" i "Centre Parroquial".

Litúrgia, parròquia i despatx parroquial. És molt difícil detallar la feina que ha fet en la litúrgia, però ha transcendit la seva aparició a llibres, prospectes, revistes, televisió, catequesi, etc.

L'hem vist al nostre temple assistint al celebrant de les misses, presidint batejos, casaments i enterraments. L'hem vist a la missa de la televisió, a la catedral al cos-

tat del Cardenal en actes importants, al Nou Camp a prop del Sant Pare. L'hem vist moure's sempre amb seguretat, sabent el que convenia fer a cada moment. Darrerament, l'hem vist com a secretari del III Congrés Litúrgic a Montserrat...

En el despatx parroquial ha demostrat la seva capacitat d'acollida, de treball i d'organització. Era extremadament ordenat: és molt important que els pàpers no es barregin i acabin perdent-se. Si calia, vulnerava la rigidesa dels horaris, a conveniència dels interessats, amotillant-se a les hores més insòlites, amb una entrega total, respectuosa i exclussiva per a cada entre-vistat.

Centre Parroquial. Entre els tretze socis fundadors del

Centre, l'any 1866, hi figura el seu besavi Josep Urdeix, que el bienni 1887-1889 actua a la Junta Administrativa. També és recordat el seu pare fent d'actor de teatre, de comptador, etc.

L'actual Josep Urdeix no es queda curt i és l'ànima d'un important grup actiu del qual el 1960 neix la nova secció del Centre Parroquial —Agora— per a interessar el jovent en el foment de les arts i les lletres. Recordem com a novetat la sessió de "teatre fòrum" sobre *La muerte de un viajante*, que fou tota una nova experiència, després dels cine fòrums.

El 1963 es decideix canviar d'estil en les representacions de "La Passió", que tants lloers ens havia aconseguit, i el 1964 és el començament de les 37 sessions de *Crist Misteri*, de Josep Urdeix, que van

del 1964 al 1968 amb gran èxit.

El 1964 tots els components del Grup, molt coneguts la majoria, esdevenen fundadors de GETH, Grup d'Estudis Teatral d'Horta, com a continuador directe de la Secció Teatral del Centre Parroquial, establint-se com a teatre estable, i fent realitat el teatre d'Horta.

La primera fase, molt marcada, és la de *Crist Misteri*. Recordem també les 47 representacions d'*Oratori per a un home sobre la terra*, de J. Vidal Alcover.

Fou president del Centre del 1975 al 1978... Però no podem allargar-nos més en honor a la brevetat i per no ferir la modèstia de l'amic Urdeix. Si, en tractar del Centre, ens hem esplaïat una mica, és perquè aquestes

dades ja formen part de la història d'Horta que té publicada Desideri Diez.

Comiat. A la fi de l'acte de comiat, la parròquia, amb la col·laboració dels feligresos, li ofrenà una magnífica dalmàtica, i ell, en agrair-la, prometé que l'estrenaria el dia següent, diumenge, a la missa televisada, a fi que tothom la pogués veure.

Li diem novament: Moltes gràcies per l'enorme treball desenvolupat en bé de la comunitat de Sant Joan d'Horta. I el felicitem perquè veiem en el nomenament del Sr. Cardenal un reconeixement de la seva vàlua. Que Déu el beneeixi i el mantingui per molts anys en la seva activitat.

A.C.S.

*La Junta Directiva
i totes les Seccions del
Centre Parroquial d'Horta*

us desitgen

*Bon Nadal 1990 i
Feliç Any Nou 1991*

Capitol XXVII

La "meva" riera — la que jo he conegut

Aquests "records" no tenen res a veure amb els Lluïsos ni amb el Centre Parroquial. M'anima a recordar la "meva" Riera la lectura — a HORTAVUI núm. 56, del passat mes de setembre — de l'article "Una època sense parió", en el qual es fa una referència a la Riera. En el sudit article, el senyor Joan Borràs ens recorda una època ja molt posterior a la que jo havia viscut. No, aquella Riera no és la "meva" Riera. La "meva" Riera, la del 1913 al 1923, la dels deu anys que vaig viure a tocar de la Riera, no era cap immens complex esportiu ni coneixia la invasió de picadors de què parla l'articulista; en la meva infantesa el tennis era un passatemps quasi desconegut i exclusiu del senyoriu i de l'aristocràcia poc o molt vinguda a menys.

De la "meva" Riera, la quitxalla del barri n'èrem amos absoluts des del pont del carrer Fulton fins a la Baixada de la Plana. Ningú més no hi practicava res de res, ni s'hi veia ningú més passant-hi el temps. I quan dic la quitxalla del barri, em refereixo exclusivament a la de la Baixada del Mercat, de la plaça Eivissa, del carrer de la Dona (o de Cases) i de la mateixa Riera: esporàdicament venia algun amic a compartir els nostres jocs.

Però no estàvem pas sols, no; ens acompanyaven animalets de diferents espècies: insectes, coleòpters, rèptils, llambrius, mol·luscs, batracis... A més dels enfadosos mosquits i mosques, i abelles i vespes, l'enjogassada papellona que ens alegrava zigzaguejant al voltant nostre. No hi faltaven els grills i les cantàrides, corcollanes i paperoles, centpeus i sabatés, llimaacs i cucs,

aranyes, formigues, espiadimonis i lagostes silvestres, sargantanes, borinots, caragols, gripaus i granotes... Les granotes...! Que n'havíem passat, d'hores i hores, caçant-ne amb el meu germà Ricard! Les eixides de les cases números 8 a 12 de la Baixada del Mercat es comunicaven, i una llarga temporada que la núm. 10 estigué deshabitada, n'omplírem el safareig d'aigua del pou i granotes: les més es morien de fàstic i les altres desapareixien com per art d'encantament... Però nosal-

tres, vinga anar renovant existències!

Sento no tenir una foto d'aquella riera, ni recordo haver-ne vist mai cap, però procuraré reconstruir-la. La Riera tenia dos diferents nivells separats per un mur de contenció que no arribaria al metre d'alçària; pel nivell baix, un terç de l'amplada, baixava contínuament un reguerot provinent, més que res, de l'impressionant doll d'aigua que generosament brollava de la font d'en Marcelino, i també de la torrentera que baixava de la Clota i de la que passava per la Sinià. La resta d'aquell nivell estava plena de pedres i herbada, i d'aquelles plantes punxagudes, curulles de llufes que ens llançàvem els uns als altres i que s'arrapaven als cabells.

Però quan hi havia tempesta, el volum d'aigua creixia i creixia, fins que baixava amb fúria incontenible per tota l'amplada de la Riera i s'escampava fins i tot bastant endins del meu carrer.

Riera amunt, a partir de la Baixada del Mercat, començava per la casa núm. 12 d'aquest carrer on vivíem nosaltres; continuaven els horts estrets i llarguts del carrer de la Dona, separats de la

Sovint paràvem el joc perquè s'acostava un carro...

Riera per una gruixuda paret de pedra molt baixeta i carregada de nius de sargantanes; després venia una fabriqueteta de curtifs. Can Bachs, i dues cases amb hort al davant en una de les quals vivien, amb la família, la Leonor i la Rosa Miquel; la gran, la Leonor, era un angelet que sovint es divertia estirant des de la Riera els penjolls de tomàquets que la meua mare tenia tocant a la finestra de la cuina; seguien els darrenes de les cases de Can Zacaries fins a la Baixada de la Plana.

En front de tot això, la paret de la finca de Can Bransi. Riera avall, la casa núm. 13 de la Baixada del Mercat, on tenia la llauteria en Domingo Corretja; a continuació, una portalada per on entraven la farina i la llenya del Forn Nou; seguia una fàbrica de curtifs i dues cases amb hort al davant, una d'elles era ca la Déua. S'acabava amb una rampa d'uns setanta metres de llargada per dos d'amplada, per on es pujava al carrer de Fulton. També en front de tot, un segon tros de la finca Bransi que tenia un corral amb vaques en un racó i un mastodòntic lladoner del qual, per uns centímetres, ens deixaven agafar tots els lladons que volíem. Aquest tros estava separat de l'altre pel passatge de can Bransi (avui, Vilà i Rossell), que era pas obligat dels quatre gats que baixaven del Carmel per anar al mercat (que, aleshores, era a la plaça Eivissa) o a col·legi.

L'horari de l'escola era de 8 a 11 del matí i de 2 a 5 de la tarda. Exceptuant l'estona del dinar, tots els altres minuts de llum de dia i alguns de nit, la nostra casa era la Riera, on practicàvem tots mena de jocs de l'època.

La "cossa" ens prenia una bona part del temps; jugàvem amb unes pilotes de drap que es venien a cinc i a deu cèntims; les de cinc

eren una mica més grosses que les pilotes de ping-pong, però quan acabaven de passar els Reis apareixien luxoses pilotes de goma de les quals aviat en passàvem els taps, amb la comprensible contrarietat del propietari. Tot sovint la pilota ens queia al reguerot, i la feina era per recuperar-la, ja que el corrent se l'emportava aigües avall.

El "flèndit" era també un joc dels preferits amb el qual les bales o baius canviaven de butxaca continuament; o el "pam i cleca", amb el qual ens jugàvem els cromos, tots de la guerra del catorze, que venien en les tauletes de xocolata de totes les marques — Ametller, Pi, Souchard, Juncoesa —, cromos que majorment ens donaven al forn quan hi compràvem cinc cèntims de xocolata per berenar.

A les tardes es jugava també a "rotllo vici" o a "plantats", mentre les noies ho feien a "xarranco", a vendre, o amb la fira que es portaven de casa.

Quan ens ajuntàvem nois i noies, ens entreteníem amb converses de criatures o es jugava a "fet a córrer", o, més sovint, a "xascos", joc en el qual els nois més atractius o simpàtics es quedaven sempre amb les nenes més maques, mentre als menys afavorits els tocaven les lletges... si és que hi ha hagut mai alguna noia lletja.

Naturalment que tot sovint teníem de parar el joc perquè s'acostava un carro carregat de llenya, verdura o el que fos, tirat per un, dos o tres animals que, mandrosament, caminaven tot ventant-se les mosques amb la cua. Però sí que ens agradava parar el joc —cosa que havíem de fer a tota pressa— quan, corrent a tota pastilla, apareixia per sota el pont del carrer Fulton un comandant de cavalleria que vivia a la Clota, a qui seguia, a distància, el seu

assistent. Quan els cavalls galopaven, passaven com un llampec a l'estil dels americans de la pel·lícula "Bienvenido, Mr. Mars-hall"; però quan anaven al trot, ens podíem divertir més veient-los passar.

I va d'anècdota: Veus aquí que una vegada —jo deuria tenir vuit anys, potser nou—, el comandant venia al trot, quan no se m'acudia altra cosa que quadrar-me militarment i, tot saludant amb la mà al pols, cridar:

— Paso a su Majestad el Rey!
Què vaig haver fet! El comandant parà sobtadament —l'assistent ho feu a prudencial distància per no contaminar-lo— i dirigit-se, dalt de cavall, cap a mi, encetà la conversa que segueix, davant la mirada atònica, expectant i espavorida dels meus companys de joc:

— ¿Cómo te llamas?
— ¿Yo?
— Sí, tú.
— Pa... Peret.
— ¿Dónde está tu padre?
— ¿Mi... mi padre?
— Sí, tu padre.
— Está... está en Cuba.
— Ya. Ya se ve. ¿A qué colegio vas?
— Als... las "hermanus".
— Pues díles que te enseñen educación.
— Sí... sí, señor.
— Porque la próxima vez te vendrás conmigo.
— Sí... "

I al trot se'n va anar, sens dubte que amb el somriure als llavis, mentre jo em prometia una i mil vegades no fer-ho mai més, que no hi hauria "próxima vez", no fos cas que aquell comandant em tanqués a la presó.

Els xicots de la meua colla, tots més grans que jo, em deien "l'Enredon de la Riera"; jo crec que es devien sentir humiliats perquè tot sovint els deixava "ruts", amb les

A la Baixada del Mercat, números 6 i 6 bis, hi havia cal ferrer

butxaques buides. Que en devien ser, de fontos, si es deixaven enredar pel caganíu de la colla! De nano, "l'Enredón de la Riera", i, de jove, jugant a futbol, "el Bruto dels Pacífics"... Ja està bé! Calúmnies, tot calúmnies...!

En canvi, potser sí que m'haurien pogut dir "el Bruto de la Riera", perquè... no recordo si va ser barallant-nos o jugant a "fer pinyes", que vaig fer una caricieta a la nou del coll d'en "Nitus" —en Joan Grau—, que va caure fulminat. Vaig quedar petrificat, ja que el xicot es convulsionava i semblava que s'ofegava. Ja me'l veia mort, i, a mi, davant d'un piquet d'execució. Però vaig apretar a córrer com un esperitat i em vaig tancar a casa, d'on, aquell dia, ja no vaig sortir-ne més.

Quan construïren un pontet que saltava el nivell baix de la Riera, des del més fins al passatge Bransi, va ser com si ens haguessin portat una joquina monumental. Hi fèiem tota mena de barbaritats, empantant-nos-hi, saltant per damunt i per dessota de les baranes de ferro laterals... Sort que els respectius àngels de la guarda devien veïllar per nosaltres, ja que, si no ho recordo malament, només tingueren de ser portants al dispensari la Montserrat Sardà i el meu germà Ferran.

Per la Riera passava i s'hi entretenia buscant

papers i d'altres deixalles, un "home del sac", espel·litat, de barba i cabell roig, i mirada esbarriada, a qui coneixien per en "Pelagats", perquè, segons males llengües, es cruspia els conills i gats morts que trobava abandonats. Un dia que els xicots fèiem rotllo al nivell baix de la Riera discutint quatre bajanades, ens saltà tot d'una en "Pelagats" al bell mig del rotllo i, amb actitud amenaçadora, cridà:

— ¿Quiéu es el "Pelagats", bandidos!

La desbandada fou general i, als pocs segons, tots havíem desaparegut pels carrers de Fulton, Baixada de la Plana o Bransi.

Molt de tant en tant cedíem generosament un tros de la Riera a en Jaume Vila, el ferrer, i a en Guico Liobet, el carreter, que ocupaven els nùms. 6 i 6 bis de la repetida Baixada del Mercat. Els dos industrials, amb els seus operaris, es dedicaven a un joc que ens resultava incompreensible, però que ens era més que divertit i ens convertia en espectadors inamovibles. Aquells homes preparaven una grossa circumferència amb estelles, hi calaven foc, hi col·locaven, al damunt, els aros de ferro per les rodes dels carros, els treien rogens, els regaven, els posaven, els treien, els regaven... i, així, anaven fent sempre el mateix. No podíem entendre que tot aquell joc era per trempar el ferro, donant-li el punt de duresa o elasticitat que requeria la seva utilització.

També nosaltres fèiem grans fogueres, per Sant Joan i San Pere, amb material que anàvem a pidolar pel veïnat. I uns dies qualssevol fèiem petites fogueres que els xicots saltàvem davant l'admiració de les noies. Però una vegada en Pere Bota hi caigué de cul, ho va passar malament, i aquella activitat s'acabà per sempre més.

Pel desembre del 1923 la família decidí canviar d'aires, i per canviar d'aires res més indicat que anar a viure al carrer del Vent. El meu grup de la Riera ja s'havia anat deslent; ens havíem fet grandets i les coses canviaven; no pas la colla dels marrecs on militava en Ferran. Abandonàrem la Riera, però la "meua" Riera, la que m'havia vist saltar i brincar durant tota la meua infantesa, qui la podia oblidar? Com aquell gradaped de nanos i nanes, després nois i noies que compartiren amb mi rialles i renyines, il·lusions i desenganys, mentre les nostres personetes s'anaven allargant i ens anàvem gastant el temps més encantador de la vida. Molt d'ells, quasi tots, ja han estat cridats per Déu; els últims han estat l'inoblidable Josep Huguet, i, fa pocs dies, la Rossita Vila. Al Cel siguin.

Pere Solé i Sans (soci nùm. 1)

Les "Estires"

Erròniament, parlàvem de les "Estries" en l'entrevista feta a en Jaume Clot, al número passat d'aquest Butlletí. Mea culpa!

Ens referíem a les "Estires". L'amic i soci del C.P.H. Pere Framis ens ha donat la següent informació sobre aquest topònim — ara ja en desús.

Se'n deia "les Estires" del carrer Campoamor (la Rambla), del carrer Chapi, de la baixada de la Combinació, de la cantonada del carrer del Vent amb el carrer Horta i de tot el carrer Fuiton fins a l'antic pont de la riera.

Ens referim al trajecte que feien els carros que es dirigien des de la ciutat de Barcelona cap a les bòbiles de les afores d'Horta, cap als boscos de Colserola o cap al cementiri d'Horta.

Els carreters havien d'ajudar les bèsties a estirar fort per vèncer tants de desnivells... D'aquí ve el curiós topònim.

Hi havia diversos abeuradors en aquest costarut trajecte. En Pere en recorda tres: un, davant de can Gaig; un altre, a la plaça Eivissa, al racó on hi ha el bar Prats i la nova peixateria, i l'altre, al carrer Campoamor, enfront de l'actual font, on encara hi ha una petita botiga de queviures. Allí hi havia una taverna, on els carreters remulaven la gargamella amb un got de vi mentre els animals apagaven la set a l'abeurador.

Un vegada tots ben humitejats, continuaven l'ascensió fins als burots, on els esperava l'encarregat, que era en Pere Bernet, pare d'en Pere, en Vicenç i el Fernando.

(Aquest darrer va ser un bon futbolista i jugà de primer amb l'Horta, després amb l'Espanyol i més tard amb el Jerez.)

Passats els burots, cadascú s'encaminava cap a la seva tasca. Els cotxes de morts enfilaven el camí de can Notari, fins a la porta del cementiri, que era a la part de dalt.

Dora Serra

Comentari del Coordinador:

Jo tampoc no havia sentit parlar mai de les "estires". Però...

El meu avi Perico (Pere Gausachs i Campmany, 1882-1952), de Can Gasparó (petita casa de pagès de la Clota) tenia dos carros (un de vela i un sense vela), una haça i un burro. Això, quan jo era molt petit; probablement, abans de la guerra; potser també durant part de la guerra. Però el record que ara vaig a evocar és ja de l'any 43 o del 44 (quan jo encara anava a estudi) o, a tot estirar, de l'any 45 (quan un servidor ja treballa-

va), i, aleshores, el meu avi ja no tenia cap burro; només una haça.

Doncs bé, jo recordo que un bon dia l'avi i jo anàvem dalt d'un dels carros tirat per l'haça i l'avi va voler passar pel revolt del carrer del Vent... La pobra haça es va veure negra per a pujar aquell tros tan reliscós. Em penso que arribà a caure de genolls, pobreta...!

Es que justament feia poc que havien empedrat i encimentat el carrer Major (des de la plaça Eivissa fins, probablement, el carrer Alt de Can Mariner) i aquella pujada del carrer del Vent, deixant-ho tot ben llis.

Per sort, al cap de pocs dies, van fer-li, a aquell empedrat, uns "talls" que posaven en evidència les llambordes i que permeteren als soferts cavalls, matxos, ases i haques que tiraven carros apuntalar millors les potes, les ferradures de les potes, i no reliscar tant...

Això devia ser l'any 44 o l'any 45... Aquell empedrat "tallat" encara el conserva el carrer del Vent.

Manuel Gausachs